

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK A ZDRAVÍ**

Vyučovací předmět: **VÝCHOVA KE ZDRAVÍ**

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Obsahové, časové a organizační vymezení

Ročník	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Dotace							0+1	1	1	1
Povinnost (skupina)							povinný	povinný	povinný	povinný

Předmět Výchova ke zdraví je zařazen samostatně na druhém stupni s hodinovou dotací 1 hodiny týdně ve všech třídách.

Navazuje převážně na žákovské výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět na 1. stupni a dále na výstupy ostatních vzdělávacích oblastí.

Předmět vede k pochopení vztahů mezi všemi složkami ZDRAVÉHO ŽIVOTNÍHO STYLU. Učí děti zamýšlet se nad důsledky svého chování a jednání, správně vybírat řešení problémů, ohleduplně k ostatním, ale i k sobě samému. Vede je k zodpovědnosti, větší samostatnosti a slušnosti.

Učí děti orientovat se v každodenním životě, řešit běžné situace, upozorňuje je na nebezpečí a rizika.

Využívá metod a forem práce zaměřených na žákovskou spolupráci v širší či užší skupině, prezentaci zpracovaných témat.

Vědomosti jsou upevňovány během projektů a projektových dnů. Jsou zde zařazena témata osobnostní a sociální výchovy.

Děti se učí pracovat s informacemi.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáka

KOMPETENCE K UČENÍ

UČITELÉ

- zajímají se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- zadávají úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- zařazují metody, při kterých docházejí sami žáci k závěrům, řešením
- sledují při hodině pokrok všech žáků

ŽÁCI

- jsou vedeni k efektivnímu učení
- vyhledávají a třídí informace, využívají je v procesu učení
- vytváří si komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- plánují, organizují a řídí vlastní učení

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

UČITELÉ

- kladou otevřené otázky
- ukazují žákovi cestu ke správnému řešení prostřednictvím jeho chyb
- podněcují žáky k argumentaci

ŽÁCI

- vnímají nejrůznější problémové situace – mimořádné situace, krizové situace a plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí
- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

UČITELÉ

- vedou žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

ŽÁCI

- komunikují na odpovídající úrovni; osvojí si kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojují do diskuze
- uplatňují bezpečné a odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví a etické partnerské vztahy

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

UČITELÉ

- zadávají úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- vedou žáky k tomu, aby brali ohled na druhé; vyžadují dodržování pravidel slušného chování

ŽÁCI

- spolupracují ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají

KOMPETENCE OBČANSKÉ

UČITELÉ

- vedou žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňují, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- se zajímají, jak vyhovuje žákům jejich způsob výuky

ŽÁCI

- respektují názory ostatních; formují si volní a charakterové rysy
- zodpovědně se rozhodují podle dané situace; rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- chápou základní ekologické souvislosti, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí

KOMPETENCE PRACOVNÍ

UČITELÉ

- umožňují žákům, aby při hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi, ...
- vedou žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- vytváří pro žáky příležitosti k aplikacím v modelových situacích

ŽÁCI

- zdokonalují si grafický projev

- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- mohou využít ICT pro hledání informací; využívají znalostí v běžné praxi
- ovládají základní postupy první pomoci

6. ROČNÍK - DOTACE: 0 +1, POVINNÝ

DÍLČÍ VÝSTUPY ŽÁKA

- vysvětlí pojmy: rodina základní, rozšířená, neúplná; objasní role členů rodiny a vztahy mezi příbuznými
- odhadne vliv rodiny na vývoj dětí, na formování zdravého či nezdravého životního stylu
- na konkrétním příkladu objasní, co pro něj znamená domov a navrhne péči o společnou domácnost a svůj přínos v péči o domácnost
- dodržuje pravidla slušnosti při jednání s vrstevníky a ostatními členy rodiny
- znázorní některé příbuzenské vztahy
- vysvětlí pojem osobní hygiena, zdůvodní nutnost dodržování hygieny
- zdůvodní nutnost v dětském věku zvládnout základní hygienické návyky, vysvětlí péči o jednotlivé části těla
- posoudí vliv dodržování hygieny na vztah k jedinci; zhodnotí svůj vztah k hygieně a navrhne možnosti její zlepšení
- zjistí funkce kůže, vyhledá informace o kožních chorobách a jejich předcházení
- vysvětlí pojem duševní hygiena, objasní nutnost přiměřené pracovní zátěže na člověka a vliv pracovního přetížení na funkci těla
- zdůvodní nutnost předcházení stresovým situacím, navrhne možnosti relaxace
- navrhne režim dne, kde rozliší práci a odpočinek; proč je pro nás spánek tak důležitý
- odhadne, co znamená týrání a zneužívání dětí; navrhne možnosti, jak pomoci týranému nebo zneužívanému člověku
- rozezná šikanu, navrhne řešení situace; vysvětlí, jak on může pomoci šikanovanému; popíše vliv kolektivu na nápravu situace
- rozpozná nebezpečí hrožící lidskému zdraví v souvislosti se zneužíváním drog
- navrhne jiná řešení situace, než je řešení útekem k drogám
- odhadne nebezpečí vyplývající ze styku s neznámou osobou
- používá správně pojmy duševní a tělesné zdraví
- zjistí, co jsou choroby civilizační, jaké jsou příčiny jejich vzniku; co jsou choroby infekční, jaké jsou cesty přenosu
- navrhne způsob chování, aby nedocházelo ke zbytečnému šíření těchto chorob
- objasní, kdo je smyslově postižený člověk, s jakými problémy se asi potýká, jaké má možnosti vzdělání a dalšího uplatnění, jaká má omezení při vyřizování na úradech a jak by měla vypadat bezbariérová škola
- objasní, kdo je člověk tělesně postižený, s jakými problémy se potýká on
- popíše tělesné a duševní změny v období dospívání
- objasní význam přátelství pro život člověka, pokusí se o vymezení pojmu láska

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A ZDRAVÍ	VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY
<ul style="list-style-type: none"> - respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery; pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím - vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rodina <ul style="list-style-type: none"> - rodina a její funkce - domov, domácnost - příbuzní ▪ Osobní hygiena <ul style="list-style-type: none"> - osobní hygiena - funkce kůže - základní hygienické návyky - péče o vlasy, vousy, ruce, pleť, nohy, chrup, zrak, nos, uši - intimní hygiena chlapců a dívek ▪ Duševní hygiena <ul style="list-style-type: none"> - duševní hygiena - režim dne - relaxace - spánek 	<p><u>OSV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy <i>(zásady slušnosti, tolerance, odpov. chování)</i> - psychohygiena - hodnoty, postoje, praktická etika - sebepoznání a sebepojetí <p><u>VMEGS:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá <p><u>EV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí - základní podmínky života <p><u>MkV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A ZDRAVÍ	VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	6.

<ul style="list-style-type: none"> - optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc - vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví - posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska zodpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví - svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc - dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka - uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni - uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dospívání <ul style="list-style-type: none"> - tělesné a duševní změny v pubertě - přátelství, láska ▪ Zdraví <ul style="list-style-type: none"> - zdraví tělesné a duševní, civilizační choroby, infekční choroby tělesně a smyslově postižení lidé a jejich možnosti vzdělávání, bydlení a začlenění do společnosti - úřady, školy – bezbariérový přístup ▪ Sociálně patologické jevy <ul style="list-style-type: none"> - sociálně patologické jevy, týrání a zneužívání dětí, šikana - nebezpečí vyplývající z kontaktu s neznámou osobou - návykové látky, alkohol, nikotin 	<p>PŘESAHY:</p>
--	---	------------------------

7. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

DÍLČÍ VÝSTUPY ŽÁKA

- objasní co je životní styl člověka
- vyvodí souvislosti mezi způsobem života a zdravím člověka
- navrhne aktivity vhodné k udržení zdraví
- odhadne vliv životního prostředí na zdraví člověka; zhodnotí svůj přínos k ochraně svého životního prostředí
- objasní souvislosti mezi stravou člověka a jeho zdravím
- vysvětlí význam jednotlivých složek potravy pro tělo a jeho fungování
- zdůvodní nutnost odlišného stravování jednotlivých skupin obyvatelstva
- posoudí svoje stravovací návyky navrhne změnu, která by měla vést ke zlepšení zdraví
- používá základní inventář pro stolování
- sestaví si svoje pravidla správného stolování
- vysvětlí základní pravidla nákupu a skladování potravin
- porovná tepelné úpravy pokrmů, navrhne jejich využití
- zdůvodní výhody úpravy potravin za syrova
- zjistí informace o jednotlivých potravinách a využije je k sestavení jídelníčku pro dítě školního věku
- vysvětlí poruchy ve stravování a jejich důsledky pro život
- zdůvodní důležitost dodržování pitného režimu
- popíše tělesné a duševní změny v pubertě
- zdůvodní nutnost zvýšené hygieny
- popíše stavbu ženských a mužských pohlavních orgánů, zjistí jejich funkci
- sestaví si svůj žebříček hodnot v souvislosti s hledáním životního partnera
- vysvětlí rizika stopování
- zhodnotí stupeň nebezpečnosti různého chování
- rozezná nebezpečné situace každodenního života
- rozpozná šikanu, popíše osobnost toho, kdo šikanuje
- vysvětlí, proč je důležité nepřeceňovat svoje síly a nepředvádět se před vrstevníky v souvislosti s možností úrazu

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A ZDRAVÍ	VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY
<ul style="list-style-type: none"> - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí - dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví, projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu - v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zdravý životní styl <ul style="list-style-type: none"> - zdravý životní styl - zdravá strava, pohyb, zdravé životní prostředí, odpočinek ▪ Výživa člověka <ul style="list-style-type: none"> - výživa člověka (základní pojmy) - složky potravy: bílkoviny, tuky, sacharidy, voda, nerostné látky, vitamíny - výživa vybraných skupin obyvatelstva (děti, těhotné, těžce pracující, starší lidé, nemocní) ▪ Příprava pokrmů <ul style="list-style-type: none"> - kuchyně a její zařízení, rodinný stůl, inventář pro stolování - zásady správného stolování - nákup a skladování potravin - úprava potravin - potraviny – maso, mléko, vejce, obiloviny, luštěniny, ovoce, zelenina, pochutiny - pitný režim ▪ Dospívání <ul style="list-style-type: none"> - tělesné a duševní změny v pubertě, hygiena - stavba a funkce ženských a mužských pohlavních orgánů - hledání životního partnera - vlastnosti, kterých si vážím 	<p><u>OSV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy - kreativita - hodnoty, postoje, praktická etika (<i>prevence soc. patologických jevů a škodlivých způsobů chování</i>) - sebepoznání a sebepojetí <p><u>EV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka k prostředí (<i>vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních</i>) <p><u>MkV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A ZDRAVÍ	VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	7.

<ul style="list-style-type: none"> - optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví - uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi - projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní adekvátní první pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sociálně patologické jevy - právo na bezpečí - týrání, zneužívání, šikana - ochrana tělesného i duševního zdraví 	<p>PŘESAHY: VV (7. ročník): tematické práce UVČ (7. ročník): tematické práce OV (7. ročník): globální problémy OV (8. ročník): rodinný život</p>
--	--	---

8. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

DÍLČÍ VÝSTUPY ŽÁKA

- najde svoje silné a slabé stránky
- sestaví si svůj žebříček hodnot
- rozliší temperamentové typy člověka
- objasní různé způsoby řešení konfliktu
- vysvětlí přínos asertivního jednání
- navrhne možnosti zlepšení vztahu s rodiči, vyučujícími
- zjistí základní informace o rozdělení a účincích drog
- odhadne, jaký vliv budou mít drogy na plod, plodnost a zdraví člověka
- vyhledá informace o zákonech souvisejících s problematikou drog
- sestaví přehled trestných činů páchaných pod vlivem drog nebo v souvislosti s drogami
- navrhne jinou smysluplnou činnost k řešení problému volného času
- vysvětlí stavbu, funkci a dysfunkci pohlavních orgánů muže a ženy
- zdůvodní význam prevence pohlavně přenosných chorob
- sestaví přehled nejčastějších pohlavně přenosných chorob
- zjistí možnosti antikoncepce pro muže a ženy, jejich účinnost, zdravotní rizika
- seznámí se s problémem sexuálních deviací, odhadne jejich společenskou nebezpečnost
- zdůvodní důležitost plánovaného rodičovství
- vyhledá základní informace k těhotenství a vývoji plodu
- navrhne správnou životosprávu těhotné ženy
- zhodnotí roli otce v období těhotenství ženy
- seznámí se s fázemi porodu, s operačním porodem (císařským řezem)
- odhadne rizika při porodu pro dítě a matku

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A ZDRAVÍ	VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY
<ul style="list-style-type: none"> - respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery; pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) - optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu - dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce - v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dospívání <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání, sebehodnocení - temperament, osobnost člověka - hledání životního partnera - konflikt a jeho řešení - asertivita - jak zlepšit vztahy s rodiči, kamarády a pedagogy ▪ Základy sexuální výchovy <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce pohlavních orgánů - pohlavně přenosné choroby a jejich prevence - antikoncepce - sexuální deviace - plánované rodičovství – rozvaha před početím - těhotenství, vývoj plodu - životospráva těhotné ženy - úloha otce v těhotenství ženy - porod 	<p><u>OSV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace <i>(zásady slušnosti, tolerance)</i> - hodnoty, postoje, praktická etika - řešení problémů a rozhodovací dovednosti <i>(zvládnání rozhodovacích situací)</i> - seberegulace a sebeorganizace <p><u>EV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka k prostředí <i>(vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí)</i> <p><u>VMEGS:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A ZDRAVÍ	VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	8.

<ul style="list-style-type: none"> - dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka - uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi - projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc - vysvětlí role členů komunity(rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Život bez závislostí - kouření, alkohol a jiné drogy - účinky, vliv na plod, plodnost, zdraví člověka - drogy a zákon - kriminalita mládeže - zdravý životní styl 	<p>PŘESAHY: VV (9. ročník): tematické práce</p> <p>TV (9. ročník): význam pohybu pro zdraví</p>
--	---	---

9. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

DÍLČÍ VÝSTUPY ŽÁKA

- vysvětlí stavbu, funkci a dysfunkci pohlavních orgánů; možnost léčby
- zjistí informace o sexuologickém poradenství
- rozezná společenskou nebezpečnost některých druhů sexuálních deviací
- porovná z hlediska následků nebezpečnost některých pohlavně přenosných chorob
- vysvětlí důležitost odpovědného chování sexuálních vztazích, nutnost ochrany před nežádoucím otěhotněním
- rozpozná rizika předčasného zahájení pohlavního života
- zdůvodní nutnost plánovaného rodičovství v souvislosti s přípravou na budoucí povolání
- zjistí informace o genetickém poradenství
- přiměřenou fyzickou zátěží předchází rizikovému těhotenství
- vyhledá informace o šestinedělí
- zjistí informace ze Zákona o rodině; vysvětlí okolnosti vylučující uzavření sňatku
- na příkladech vysvětlí důvody rozpadu rodiny
- odhadne problémy soužití několika generací v jednom domě
- popíše odlišnosti života v rodině s handicapovaným členem rodiny
- objasní charakteristické jevy jednotlivých vývojových období
- rozliší výchovné styly a charakterizuje je; vysvětlí význam odměny a trestu ve výchově
- vysvětlí rizika prostituce, odhadne důvody prostituce
- navrhne náhradní řešení krizové situace
- zhodnotí možnosti odolávání tlaku vrstevníků
- zhodnotí vliv civilizace na životní styl člověka
- porovná možnosti bydlení a zařízení bytu(domu)
- seznámí se s možnostmi barevného řešení interiéru a s možnostmi bytových doplňků

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A ZDRAVÍ	VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY
<ul style="list-style-type: none"> - respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery; pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) - vysvětlí role členů komunity(rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc - optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování - dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zákon o rodině <ul style="list-style-type: none"> - Zákon o rodině - vznik manželství - okolnosti vylučující uzavření manželství - vztahy mezi manželi - vztahy mezi rodiči a dětmi - ukončení manželství - faktory ovlivňující stabilitu rodiny - staří a handicapovaní členové rodiny, společnosti ▪ Péče o dítě <ul style="list-style-type: none"> - novorozenec, kojeneček, batole - předškolní věk, školní věk - mladší školní věk, puberta - výchova dítěte – význam odměny a trestu ▪ Základy sexuální výchovy <ul style="list-style-type: none"> - pohlavní orgány a jejich funkce a dysfunkce - sexuální deviace, pohlavně přenosné choroby, odpovědné chování, promiskuita - rizika předčasného zahájení pohlavního života - početí, těhotenství - genetické poradenství, riziková těhotenství, šestinedělí 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání lidí <i>(poznávání sebe a lidí a jednání ve specifických rolích a situacích)</i> - hodnoty, postoje, praktická etika - mezilidské vztahy - komunikace <p>VMEGS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá <i>(osvojování evropských hodnot, svoboda lidské vůle, humanismus, morálka, osobní zodpovědnost, kritické myšlení, tvořivá lidská aktivita)</i> <p>PŘESAHY:</p>

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A ZDRAVÍ	VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	9.

<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chová při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi - posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví - projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc - dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sociálně patologické jevy <ul style="list-style-type: none"> - dětská prostituce - prostituce dospělých - chování v krizových situacích - návykové látky – odolávání tlaku vrstevníků, společnosti - centra odborné pomoci ▪ Zdravý životní styl <ul style="list-style-type: none"> - zdravý životní styl – vliv civilizace na životní styl člověka - domov 	
--	---	--